

عنوان درس: سم شناسی شغلی

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نوع واحد نظری - ۲ واحد عملی

پیشناز: شیمی عمومی (معدنی =آلی)، بیوشیمی و اصول تغذیه

کد درس: ۳۳

هدف: آشنایی با اصول مقدمات و تعاریف سم شناسی شغلی، شاخص‌ها و استانداردهای مواجهه و طبقه‌بندی سوموم شغلی و انتشار آنها در محیط کار، آشنایی کلی با سوموم و سم شناسی سوموم رایج در محیط‌های شغلی و مسمومیت‌های مهم شغلی، مقدمات و تعاریف سم شناسی (شغلی) و شناخت مسمومیت‌های مهم شغلی و پایش بیولوژیکی.

رئوس مطالب: (نظری ۲۴ ساعت)

- تعاریف و اصول سم شناسی و انواع آن

- انواع سم شناسی و قلمرو فعالیت هر یک

- نقش، اهمیت و ضرورت وجودی سم شناسی

- تعریف مسمومیت‌های شغلی و انواع آن

- بررسی منحنی مقدار- پاسخ و مفهوم و کاربرد اصطلاحات مهم و متداول در سم شناسی

- انواع تداخلات مواد شیمیایی در بدن پس از مواجهه با سوموم

- سرنوشت سوموم در بدن (جدب، انتشار، تغییرات متابولیکی، تجمع و دفع)

- شاخص‌ها و استانداردهای مواجهه با عوامل شیمیایی در سم شناسی شغلی

- طبقه‌بندی سوموم شغلی و نحوه انتشار آنها در محیط کار

- پایش زیستی در مواجهه با مواد شیمیایی

- شاخص‌های تماس و اثر بیولوژیکی

- سم شناسی حلال‌های آلی (بنزن، تولوئن، زایلن، اتیل بنزن و...)

- سم شناسی فلزات سنگین (سرب، چیوه، کادمیم، ارسنیک، منگنز و...)

- سم شناسی آفت‌کش‌ها (حشره کش‌ها، علف کش‌ها، جونده کش‌ها و...)

- سم شناسی گرد و غبارهای آلی (پنبه، باگاس، علوفه، غلات و...)

- سم شناسی سرطان زاهای شغلی

- ارزیابی ریسک (شناصایی، ارزشیابی و برآورد مخاطرات شغلی)

عملی: (۶۸ ساعت)

- آشنایی با روش‌های اندازه‌گیری برخی از سوموم در مایعات و مواد بیولوژیکی بدن بسته به شرایط و امکانات نظری

- اندازه‌گیری و تعیین مقدار میزان سرب و نیکل و دیگر فلزات در خون و ادرار با جذب اتمی

- تعیین میزان سقوط فعالیت آنزیم کولین استراز متعاقب تماس با سوموم فسفره و کاربامات‌ها

- اندازه‌گیری متابولیت برخی از سوموم و حلال‌ها در ادرار (هیبوریک اسید، متیل هیبوریک اسید و...) با گاز

کروماتوگرافی.

منابع:

۱- سم شناسی صنعتی (جلد ۱ و ۲)، غلامحسین ثناوی

۲- مقدمه‌ای بر سم شناسی، جان تیمبرل

3- Occupational toxicology: N.H. Staecy , Latest Ed .

- 4- Industrial toxicology:William P.L. and Burson G.L.
- 5- Toxicology the basic science of poisons: Curtis D. Klaassen , Latest Ed .
- 6- Principles of toxicology, occupational and environmental application, John Williams, et al, Latest Ed .
- 7- Hamilton and Hardys Industrial toxicology.
- 8- Pattys industrial toxicology, Bingham E. et al.

شیوه ارزشیابی دانشجو :

- ارائه فعالیتهای آزمایشگاهی و نتایج	%15
- امتحان عملی در پایان ترم	%15
- امتحان ثوری میان ترم و پایان ترم	%70

